

Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Fjerde Udvidede Afdeling)

16. maj 2017*

»Økonomisk og monetær politik — tilsyn med kreditinstitutter — artikel 6, stk. 4, i forordning (EU) nr. 1024/2013 — artikel 70, stk. 1, i forordning (EU) nr. 468/2014 — Den Fælles Tilsynsmekanisme — ECB's beføjelser — de nationale myndigheders decentraliserede udøvelse — vurdering af, om et kreditinstitut er signifikant — behovet for ECB's direkte tilsyn«

I sag T-122/15,

Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank, Karlsruhe (Tyskland), først ved advocats A. Glos, K. Lackhoff og M. Benzing, derefter ved A. Glos et M. Benzing,

sagsøger,

mod

Den Europæiske Centralbank (ECB) først ved E. Koupepidou, R. Bax og A. Riso, derefter ved E. Koupepidou og M. Bax, som befuldmægtigede, bistået af avocat H.-G. Kamann,

sagsøgt,

støttet af:

Europa-Kommissionen ved W. Mölls og K.-P. Wojcik, som befuldmægtigede,

intervenient,

angående et søgsmål anlagt i henhold til artikel 263 TEUF om annullation af ECB's afgørelse ECB/SSM/15/1 af 5. januar 2015, truffet i henhold til artikel 6, stk. 4, og artikel 24, stk. 7, i Rådets forordning (EU) nr. 1024/2013 af 15. oktober 2013 om overdragelse af specifikke opgaver til Den Europæiske Centralbank i forbindelse med politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter (EUT 2013, L 287, s. 63), hvorved ECB har afvist at anse sagsøgeren for at udgøre en mindre signifikant enhed som omhandlet i samme forordnings artikel 6, stk. 4,

har

RETTEN (Fjerde Udvidede Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Prek (refererende dommer), og dommerne I. Labucka, J. Schwarcz, V. Kreuzschitz og F. Schalin,

justitssekretær: fuldmægtig S. Bukšek Tomac,

* Processprog: tysk

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 28. september 2016,
afsagt følgende

Dom

I. Sagens baggrund

- 1 Sagsøgeren, Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank, er investerings- og udviklingsbank (Förderbank) for delstaten Baden-Württemberg (Tyskland). Oprettet ved § 1, stk. 1, i lov om delstatskreditbanken i Baden-Württemberg er den en offentligretlig juridisk person, i hvilken delstaten Baden-Württemberg er eneste andelsindehaver.
- 2 Den 25. juni 2014 underrettede Den Europæiske Centralbank (ECB) nærmere bestemt sagsøgeren om, at dens signifikans indebar, at den alene var omfattet af ECB's tilsyn i stedet for det delte tilsyn under Den Fælles Tilsynsmekanisme (FTM) i henhold til artikel 6, stk. 4, i Rådets forordning (EU) nr. 1024/2013 af 15. oktober 2013 om overdragelse af specifikke opgaver til Den Europæiske Centralbank i forbindelse med politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter (EUT 2013, L 287, s. 63, herefter »grundforordningen«) og opfordrede denne til at fremkomme med sine bemærkninger hertil.
- 3 Den 10. juli 2014 gjorde sagsøgeren indsigelse mod denne analyse, idet den bl.a. gjorde gældende, at der forelå særlige omstændigheder som omhandlet i grundforordningens artikel 6, stk. 4, og artikel 70 og 71 i ECB's forordning (EU) nr. 468/2014 af 16. april 2014 om fastlæggelse af en ramme for samarbejde inden for Den Fælles Tilsynsmekanisme mellem Den Europæiske Centralbank og de kompetente nationale myndigheder og med de udpegede nationale myndigheder (SSM-rammeforordningen) (EUT 2014, L 141, s. 1, herefter »SSM-rammeforordningen«).
- 4 Den 1. september 2014 traf ECB en afgørelse, hvorved sagsøgeren blev kvalificeret som en signifikant enhed som omhandlet i grundforordningens artikel 6, stk. 4.
- 5 Den 6. oktober 2014 anmodede sagsøgeren om en revision af denne afgørelse i henhold til grundforordningens artikel 24, stk. 1, 5 og 6, sammenholdt med artikel 7 i Den Europæiske Centralbanks afgørelse af 14. april 2014 om nedsættelse af et administrativt klagenævn og forretningsordenen for dette (EUT 2014, L 175, s. 47). Den 23. oktober 2014 fandt en høring sted ved Det Administrative Klagenævn.
- 6 Den 20. november 2014 vedtog Det Administrative Klagenævn en udtalelse, hvorved ECB's afgørelse fandtes at være lovlig.
- 7 Den 5. januar 2015 traf ECB afgørelse ECB/SSM/15/1 (herefter »den anfægtede afgørelse«), som ophævede og erstattede afgørelsen af 1. september 2014, samtidig med, at kvalificeringen af sagsøgeren som en signifikant enhed blev fastholdt. ECB fremhævede heri i det væsentlige som følger:
 - Kvalificeringen af sagsøgeren som en signifikant enhed var ikke strid med grundforordningens formål.
 - Spørgsmålet om en enheds risikoprofil var ikke relevant på tidspunktet for dens kvalificering, og SSM-rammeforordningens artikel 70 kunne ikke fortolkes således, at den inkluderede de kriterier, som ikke havde grundlag i grundforordningen.

- Selv hvis det antages, at ECB måtte finde, at der forelå særlige omstændigheder i sagsøgerens tilfælde, skal den ligeledes vurdere, om sådanne omstændigheder begrundes, at sagsøgerens klassificering ændres fra »signifikant« til »mindre signifikant«.
- I henhold til SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 2, skal begrebet særlige omstændigheder fortolkes indskrænkende, og det var følgelig først når ECB's direkte tilsyn ikke var hensigtsmæssigt, at en enheds klassificering ændres fra »signifikant« til »mindre signifikant«.
- At proportionalitetsprincippet tages i betragtning ved fortolkningen kan ikke pålægge ECB at efterprøve, om anvendelsen af kriterierne i grundforordningens artikel 6, stk. 4, på en enhed var forholdsmæssig, og vurderingen af, hvorvidt kvalificeringen som en signifikant enhed »ikke er hensigtsmæssig« kan ikke sidestilles med en sådan proportionalitetsvurdering.
- Tilstrækkeligheden af de nationale tilsynsmæssige rammer og muligheden for inden for disse rammer at anvende høje tilsynsstandarder gjorde det ikke muligt at fastslå, at ECB's udøvelse af direkte tilsyn ikke skulle være hensigtsmæssigt, eftersom grundforordningen ikke gør dette betinget af, at det godtgøres, at de nationale tilsynsmæssige rammer eller de nationale tilsynsstandarder var utilstrækkelige.

II. Retsforhandlinger og parternes påstande

- 8 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 12. marts 2015 har sagsøgeren anlagt nærværende sag.
- 9 Ved anmodning indleveret til Rettens Justitskontor den 23. juli 2015 har Kommissionen anmodet om tilladelse til at intervenere i sagen til støtte for ECB's påstande.
- 10 Ved afgørelse af 27. august 2015 imødekom formanden for Rettens Fjerde Afdeling Kommissionens anmodning om tilladelse til at intervenere i sagen til støtte for ECB's påstande.
- 11 Den 9. oktober 2015 indgav Kommissionen sit interventionsindlæg.
- 12 Efter forslag fra Fjerde Afdeling besluttede Retten i henhold til artikel 28 i Rettens procesreglement at henvise sagen til et udvidet dommerkollegium.
- 13 Efter forslag fra den refererende dommer besluttede Retten (Fjerde Udvidede Afdeling) at indlede den mundtlige forhandling.
- 14 Parterne afgav indlæg og besvarede Rettens mundtlige spørgsmål under retsmødet den 28. september 2016.
- 15 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
 - Den anfægtede afgørelse annulleres, og det fastslås, at virkningerne af, at afgørelsen af 1. september 2014 erstattes, opretholdes.
 - ECB tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- 16 ECB og Kommissionen har nedlagt følgende påstande:
 - Frifindelse.
 - Sagsøgte tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

III. Retlige bemærkninger

- 17 Til støtte for sin påstand om annullation af den anfægtede afgørelse har sagsøgeren fremsat fem anbringender, der i det væsentlige for så vidt angår det første vedrører tilsidesættelse af grundforordningens artikel 6, stk. 4, og SSM-rammeforordningens artikel 70 ved valget af de af ECB anvendte kriterier, for det andet, at der er anlagt et åbenbart urigtigt skøn vedrørende de faktiske omstændigheder, for det tredje tilsidesættelse af begrundelsespligten, for det fjerde magtfordrejning begået som følge af ECB's manglende udøvelse af sin skønsbeføjelse, og for det femte tilsidesættelse af ECB's forpligtelse til at tage samtlige relevante omstændigheder i den konkrete sag i betragtning.

A. Det første anbringende om de juridisk fejlagtige kriterier, som ECB har anvendt

- 18 I forbindelse med det første anbringende har sagsøgeren i det væsentlige anført tre klagepunkter.
- 19 Det første klagepunkt vedrører den fejlagtige fortolkning af betingelsen om, at en enheds klassifikation som signifikant »ikke er hensigtsmæssig«, som er indeholdt i SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1. Med sit andet klagepunkt har sagsøgeren kritiseret ECB for at have lagt til grund, at kvalificeringen som en signifikant enhed var hensigtsmæssig, uafhængigt af vurderingen af de specifikke og faktuelle omstændigheder og uden at tage grundforordningens formål og principper i betragtning. I forbindelse med det tredje klagepunkt har sagsøgeren kritiseret ECB for at have begået en retlig fejl i forbindelse med fortolkningen af begrebet »særlige omstændigheder« i SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1.

1. Relevante bestemmelser i grundforordningen og SSM-rammeforordningen

- 20 Grundforordningens artikel 4 med overskriften »Opgaver, der overdrages til ECB« præciserer i stk. 1, at »inden for rammerne af artikel 6 [...] [har ECB] enekompetence til med henblik på tilsyn at udføre følgende opgaver i forbindelse med alle de kreditinstitutter, der er etableret i de deltagende medlemsstater«. Herefter følger en liste med ni opgaver.
- 21 Grundforordningens artikel 6 med overskriften »Samarbejde inden for FTM« fremhæver i stk. 1, at »ECB udfører sine opgaver inden for en fælles tilsynsmekanisme, som omfatter ECB og de kompetente nationale myndigheder«, og at »ECB er ansvarlig for FTM's effektive og konsekvente virkemåde«. Inden for denne FTM følger det af opbygningen af grundforordningens artikel 6, stk. 4 og 6, at der sondres mellem tilsynet med »signifikante« enheder og tilsynet med enheder, der er kvalificeret som »mindre signifikante« hvad angår syv ud af de ni opgaver, som er opregnet på listen ved nævnte forordnings artikel 4, stk. 1.
- 22 Heraf følger for det første, at tilsynet med »signifikante« enheder henhører under ECB alene. Det samme gør sig gældende for tilsynet med »mindre signifikante« enheder, for så vidt angår de opgaver, der er opregnet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, litra a) og c).
- 23 Hvad for det andet angår de »mindre signifikante« enheder og de øvrige opgaver, der er omhandlet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, fremgår det af nævnte forordnings artikel 6, stk. 5, sammenholdt med stk. 6, at deres gennemførelse under ECB's kontrol er overdraget til de nationale myndigheder, som således udøver det direkte tilsyn med disse enheder. Det følger af grundforordningens artikel 6, stk. 6, at »[m]ed forbehold af stk. 5 i denne artikel skal de kompetente nationale myndigheder udføre og være ansvarlige for de opgaver [...] og træffe alle relevante tilsynsafgørelser med hensyn til de kreditinstitutter, der er omhandlet i stk. 4, første afsnit, i denne artikel inden for den ramme og med forbehold af de procedurer, der er omhandlet i stk. 7 i denne artikel«.

- 24 Udøvelsen af dette direkte tilsyn er imidlertid underlagt ECB, som i henhold til grundforordningens artikel 6, stk. 5, litra a) og b), har beføjelse til dels til de nævnte myndigheder at udstede »forordninger, retningslinjer eller generelle instrukser [...], i henhold til hvilke de opgaver, der er defineret i [i nævnte forordnings] artikel 4, [...] udføres«, dels at fratage en national myndighed kompetencen ved at »beslutte selv at udøve alle relevante beføjelser direkte for så vidt angår et eller flere af de kreditinstitutter«.
- 25 Det fremgår af grundforordningens artikel 6, stk. 7, at ECB har kompetence til at vedtage en ramme for tilrettelæggelsen af de praktiske retningslinjer for samarbejdet inden for FTM. Det var på dette grundlag, at ECB vedtog SSM-rammeforordningen.
- 26 For det tredje bemærkes, at grundforordningens artikel 6, stk. 4, første afsnit, anvender kriteriet om, hvorvidt den enhed, der føres tilsyn med, er signifikant, som kriterium for rollefordelingen inden for FTM. På dette grundlag foretages der en sondring mellem »mindre signifikante« enheder og »signifikante« enheder. Der er opstillet tre kriterier, nemlig størrelse [grundforordningens artikel 6, stk. 4, første afsnit, nr. i)], betydning for Unionens eller en deltagende medlemsstats økonomi [grundforordningens artikel 6, stk. 4, første afsnit, nr. ii)], og grænseoverskridende aktiviteter betydning [grundforordningens artikel 6, stk. 4, første afsnit, nr. iii)].
- 27 Disse kriterier er udtrykkeligt angivet i grundforordningens artikel 6, stk. 4, andet afsnit, hvorefter »et kreditinstitut eller finansielt holdingselskab eller blandet finansielt holdingselskab ikke [skal] anses for værende mindre signifikant, medmindre dette begrundes af særlige omstændigheder, der specifikt angives i metoden, hvis en af følgende betingelser er opfyldt«. Blandt disse betingelser nævnes i samme forordnings artikel 6, stk. 4, andet afsnit, nr. i), den samlede værdi af instituttets eller selskabets aktiver, som overstiger 30 mia. EUR.
- 28 Endelig fremgår det for det fjerde af grundforordningens artikel 6, stk. 4, andet afsnit, at der kan ses bort fra et instituts kvalificering som »signifikant« under »særlige omstændigheder«, som ECB er ansvarlig for nærmere at præcisere.
- 29 Denne nærmere præcisering af »særlige omstændigheder«, som gør det muligt at se bort fra den kvalificering som »signifikant«, der er tildelt et kreditinstitut, findes i SSM-rammeforordningens artikel 70 og 71, hvis fortolkning er genstand for nærværende anbringende. Det fremgår af nævnte forordnings artikel 70, stk. 1, at det drejer sig om »specifikke og faktuelle omstændigheder, som medfører, at klassifikationen af en enhed under tilsyn som signifikant ikke er hensigtsmæssig under hensyn til formålet med og principperne for [grundforordningen], og navnlig behovet for at sikre konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder«. Samme forordnings artikel 70, stk. 2, fremhæver, at begrebet »særlige omstændigheder« skal fortolkes indskrænkende. Endelig fremhæver SSM-rammeforordningens artikel 71, stk. 1, behovet for, at der fra sag til sag og specifikt for hver enhed under tilsyn foretages en vurdering af de særlige omstændigheder.

2. Indholdet af den anfægtede afgørelse

- 30 ECB har i den anfægtede afgørelse bemærket, at værdien af sagsøgerens aktiver oversteg 30 mia. EUR og afviste at give medhold i sagsøgerens argumenter om, at der for så vidt angik denne forelå »særlige omstændigheder« som omhandlet i grundforordningens artikel 6, stk. 4, der begrundede, at sagsøgeren kunne fortsætte med at henhøre under de tyske myndigheders direkte tilsyn.
- 31 ECB har i den anfægtede afgørelse fundet, at det ikke var godtgjort, at dets direkte tilsyn med sagsøgeren var »i strid med grundforordningens formål«, og at dette tilsyn følgelig ikke var uhensigtsmæssigt som omhandlet i SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1. I Det Administrative Klagenævns udtalelse, som ligger i forlængelse af den anfægtede afgørelse, blev det i denne henseende navnlig fremhævet, at der under henvisning til »særlige omstændigheder« kun kan ses bort fra

kriterierne vedrørende signifikansen, som er fastlagt i grundforordningens artikel 6, stk. 4, hvis disse indebar, at grundforordningens formål, og navnlig behovet for at sikre konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder, var bedre sikret ved de nationale myndigheders direkte tilsyn, hvilket sagsøgeren ikke havde påvist.

- 32 Hvad angår sagsøgerens argumentation, der i det væsentlige drejer sig om, hvorvidt det direkte tilsyn, der udøves af de nationale myndigheder med hensyn til dens særligt lave risikoprofil, er tilstrækkeligt, har ECB i det væsentlige fundet, at den var uden relevans, eftersom den vurdering af risikoen, der fremlægges af et institut for det finansielle systems stabilitet eller dets kreditorer, ikke skal tages i betragtning på tidspunktet for kvalificeringen af enheden. ECB har ligeledes fundet, at den ikke var forpligtet til at foretage en vurdering af, hvorvidt kvalificering af et signifikant institut var forholdsmæssig. I henhold til grundforordningens artikel 6, stk. 4, og SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, har ECB fundet at skulle begrænse sig til alene en vurdering af, om ECB's direkte tilsyn er hensigtsmæssigt eller ej.
- 33 Endelig har ECB ligeledes fremhævet, at selv om ECB måtte være finde, at der forelå særlige omstændigheder som omhandlet grundforordningens artikel 6, stk. 4, med hensyn til enheden under tilsyn, ville det stadig tilkomme ECB at vurdere, om disse særlige omstændigheder kunne begrunde klassifikationen af et »signifikant« kreditinstitut som »mindre signifikant«.

3. Klagepunktet om en retlig fejl ved fortolkningen af betingelsen om, at klassifikationen af en enhed under tilsyn som »signifikant« ikke er hensigtsmæssig

- 34 Som anført i præmis 31 ovenfor fremgår det af den anfægtede afgørelse, sammenholdt med Det Administrative Klagenævns udtalelse, at ECB har vurderet, at anvendelsen af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, kun kunne føre til, at der ses bort fra sagsøgerens kvalificering som en signifikant enhed på den betingelse, at de tyske myndigheders direkte tilsyn var bedre i stand til at sikre grundforordningens formål end ECB's tilsyn.
- 35 Sagsøgeren er i det væsentlige af den opfattelse, at en sådan analyse er behæftet med en retlig fejl. Den har gjort gældende, at henvisningen til betingelsen om, at klassifikationen af en enhed under tilsyn som »signifikant«, som findes i SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, ikke er hensigtsmæssig, udgør et ikke nærmere fastlagt juridisk begreb, som skal fortolkes i lyset af proportionalitetsprincippet i artikel 5, stk. 4, TEU, som regulerer den måde, hvorpå Unionens institutioner skal udøve deres beføjelser. Det kan heraf udledes, at klassifikationen af en enhed som »signifikant« på grund af dens størrelse ikke kan begrunde ECB's direkte tilsyn og er derfor ikke »hensigtsmæssig«, idet det ikke er nødvendigt, når de kompetente nationale myndigheders kontrol under ECB's makroprudentielle tilsyn er tilstrækkeligt til at opfylde grundforordningens formål. Ordlyden af disse to bestemmelser er desuden ikke til hinder for en prøvelse af forholdsmæssigheden af kvalificeringen af en enhed som signifikant. Det samme vil gælde den systematiske og teleologiske fortolkning af disse to bestemmelser. Sagsøgeren har ligeledes bestridt, at der skulle foreligge en overførsel af kompetence til ECB med hensyn til samtlige opgaver, der er omhandlet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, med hensyn til samtlige enheder. En læsning heraf, sammenholdt med samme forordnings artikel 6, stk. 4, fører derimod til den konklusion, at overførsel af kompetence i overensstemmelse med nærhedsprincippet alene blev foretaget for signifikante enheder, idet det direkte tilsyn med mindre signifikante enheder forblev under de kompetente nationale myndigheders kompetence.
- 36 Det må således konstateres, at sagsøgeren foreslår, at SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, fortolkes i lyset af et krav om nødvendighed af ECB's direkte tilsyn, som følger af proportionalitetsprincippet, eller nærhedsprincippet, som er fastsat i artikel 5 TEU. Det følger heraf, at ECB burde have undersøgt, om de tyske myndigheders tilsyn var i stand til at opfylde grundforordningens formål. For så vidt som sagsøgeren har godtgjort, at den havde en lav risikoprofil, er det formål om beskyttelse af den finansielle stabilitet, som tilstræbes ved grundforordningen, følgelig

opfyldt i tilstrækkelig grad ved de tyske myndigheders udøvelse af deres tilsyn. Efter denne opfattelse var det begrundet, at omklassificere sagsøgeren som en »mindre signifikant« enhed i henhold til SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1.

- 37 ECB og Kommissionen har bestridt rigtigheden af denne fortolkning. De er bl.a. af den opfattelse, at proportionalitetsprincippet og nærhedsprincippet allerede er blevet taget i betragtning af lovgiver i forbindelse med udarbejdelsen af grundforordningen ved at give mulighed for de nationale myndigheders decentraliserede gennemførelse af visse af de opgaver, der er opregnet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, med hensyn til de enheder, der er kvalificeret som mindre signifikante.
- 38 Det bemærkes indledningsvis, at sagsøgerens skriftlige indlæg ikke, hverken eksplicit eller implicit, indeholder nogen ulovlighedsindsigelse vedrørende SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, fordi den skulle være i strid med proportionalitetsprincippet eller nærhedsprincippet eller grundforordningens artikel 6. I sine skriftlige indlæg har sagsøgeren således valgt at basere sin argumentation på spørgsmålet om fortolkning af nævnte bestemmelse uden at rejse tvivl om dens gyldighed.
- 39 For at besvare de rejste fortolkningsspørgsmål og for at fastlægge den nøjagtige rækkevidde af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, skal der ikke blot tages hensyn til ordlyden, men også til den sammenhæng, hvori bestemmelsen indgår, og de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (jf. i denne retning dom af 7.6.2005, VEMW m.fl., C-17/03, EU:C:2005:362, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).
- 40 Hvis der herefter ikke på grundlag af en fortolkning af ordlyden af eller forhistorien til en forordning, særligt en af dennes bestemmelser, i øvrigt kan tages stilling til den nøjagtige rækkevidde heraf, må bestemmelserne fortolkes på grundlag af deres formål og almindelige opbygning (jf. i denne retning dom af 31.3.1998, Frankrig m.fl. mod Kommissionen, C-68/94 og C-30/95, EU:C:1998:148, præmis 168, og af 25.3.1999, Gencor mod Kommissionen, T-102/96, EU:T:1999:65, præmis 148).
- 41 Det fremgår desuden af en ligeledes fast retspraksis, at en bestemmelse i den afledte EU-ret i videst muligt omfang skal fortolkes i overensstemmelse med traktatens bestemmelser og de almindelige EU-retlige principper (dom af 4.10.2007, Schutzverband der Spirituosen-Industrie, C-457/05, EU:C:2007:576, præmis 22, af 10.7.2008, Bertelsmann og Sony Corporation of America mod Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, præmis 174, og af 25.11.2009, Tyskland mod Kommissionen, T-376/07, EU:T:2009:467, præmis 22).

a) Om ordlydsfortolkningen af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1

- 42 Med hensyn til ordlydsfortolkningen af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, skal det erindres, at denne er affattet således:
- »Særlige omstændigheder, som omhandlet i [grundforordningens] artikel 6, stk. 4, andet og femte afsnit [...], foreligger, hvor der er specifikke og faktuelle omstændigheder, som medfører, at klassifikationen af en enhed under tilsyn som signifikant ikke er hensigtsmæssig under hensyn til formålet med og principperne for [grundforordningen], og navnlig behovet for at sikre konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder.«
- 43 Det må konstateres, at en ordlydsfortolkning af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, synes at bekræfte ECB's prioriterede standpunkt i den anfægtede afgørelse.

- 44 Ordlyden af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, fremhæver nemlig udelukkende vurderingen af, om klassifikationen af en enhed som signifikant er hensigtsmæssig eller ej, og følgelig tilsynet med enheden af ECB alene i forhold til grundforordningens formål. Der er ingen henvisning til en vurdering af behovet for ECB's direkte tilsyn med en signifikant enhed.
- 45 Mens vurderingen af, om en EU-retsakt er hensigtsmæssig, sædvanligvis angår dens egnethed til at nå de legitime mål, der forfølges med den omhandlede lovgivning, består vurderingen af, hvorvidt den er nødvendig, i at efterprøve, at den ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål (jf. i denne retning dom af 16.6.2015, Gauweiler m.fl., C-62/14, EU:C:2015:400, præmis 67 og den deri nævnte retspraksis).
- 46 For så vidt som SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, henviser til »specifikke og faktuelle omstændigheder, som medfører, at klassifikationen af en enhed under tilsyn som signifikant ikke er hensigtsmæssig under hensyn til formålet med og principperne for [grundforordningen]«, følger det dermed nødvendigvis heraf, at den alene omfatter den antagelse, at ECB's udøvelse af direkte tilsyn, som følger af kvalificeringen af en enhed som »signifikant«, i mindre grad er i stand til at opnå grundforordningens formål end de nationale myndigheders udøvelse af tilsyn med denne enhed. Det følger derimod ikke af en ordlydsfortolkning af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, at der skal foretages en omklassifikation af en »signifikant enhed« som »mindre signifikant« med den begrundelse, at de nationale myndigheders direkte tilsyn inden for FTM på samme vis kan opnå grundforordningens formål som tilsyn, der alene udøves af ECB.

b) Om en overensstemmende fortolkning af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, med højere retsnormer, herunder proportionalitetsprincippet og nærhedsprincippet

- 47 Imod denne ordlydsfortolkning af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, har sagsøgeren i det væsentlige gjort gældende, at for så vidt som grundforordningens artikel 6, stk. 4, for det første tildeler de nationale myndigheder beføjelser til at udøve tilsyn med hensyn til visse af de opgaver, der er opregnet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, og SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, for det andet har til formål at fordele udøvelsen af de beføjelser, der er delegeret til ECB, og som de nationale myndigheder besidder, skal den fortolkes i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og nærhedsprincippet, som er fastsat i artikel 5, stk. 3 og 4, TEU.
- 48 Det følger heraf, at udtrykket »ikke er hensigtsmæssig«, som findes i SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, skal forstås således, at det udelukker udøvelse af tilsyn af ECB alene, når grundforordningens formål i tilstrækkelig grad kan opnås ved de nationale myndigheders tilsyn. Med andre ord finder den i denne bestemmelse fastsatte undtagelse ikke alene anvendelse, såfremt grundforordningens formål bedre kan opnås ved de nationale myndigheders direkte tilsyn, men ligeledes når et sådant tilsyn ville være tilstrækkeligt til at opnå disse formål.
- 49 For så vidt som sagsøgerens argumentation hviler på antagelsen om, at de nationale myndigheder i henhold til grundforordningens artikel 6, stk. 4, har bibeholdt deres kompetence med hensyn til de opgaver, der er opregnet i samme forordnings artikel 4, stk. 1, litra b) og d)-i), for så vidt angår de enheder, der er kvalificeret som »mindre signifikante«, bør omfanget af de beføjelser, der ved grundforordningen er overdraget til ECB, vurderes, inden det undersøges, om det eventuelt er muligt at foretage en overensstemmende fortolkning af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, som fremhævet af sagsøgeren.

1) Om omfanget af de beføjelser, der ved grundforordningen er overdraget til ECB

- 50 Sagsøgeren har bestridt, at der foreligger en overdragelse af kompetence til ECB for så vidt angår samtlige de opgaver, der er omhandlet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, med hensyn til alle enheder. Det følger af en læsning heraf, sammenholdt med samme forordnings artikel 6, stk. 4, at

overdragelse af kompetence kun er blevet foretaget for så vidt angår »signifikante« enheder, idet det direkte tilsyn med »mindre signifikante« enheder fortsat henhører under de nationale myndigheders kompetence, med undtagelse af de opgaver, der er omhandlet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, litra a) og c). Denne kompetencefordeling er i overensstemmelse med princippet om medlemsstaternes gennemførelse af EU-retten, som der henvises til i artikel 291, stk. 1, TEUF.

- 51 Sagsøgeren har ligeledes bemærket, at dens analyse af omfanget af de beføjelser, der er overdraget til ECB, ikke alene er den foretrukne i den juridiske litteratur, men er ligeledes i overensstemmelse med den historiske kontekst i forbindelse med vedtagelsen af grundforordningen. Lovgiver afviste nemlig bevidst Kommissionens oprindelige forslag – som hvilede på en overdragelse af kompetence til ECB for så vidt angår tilsyn med samtlige kreditinstitutter – til fordel for en løsning, som er bedre i overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.
- 52 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at det forhold, at der, for så vidt angår først ECB, foreligger indirekte tilsynsbeføjelser, som bl.a. tager udgangspunkt i muligheden for at vedtage forordninger og generelle retningslinjer, derefter et direkte tilsyn med hensyn til de nævnte enheder, hvad angår de opgaver, der er opregnet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, litra a) og c), og endelig prærogativet til at udøve direkte tilsyn med mindre signifikante enheder i henhold til nævnte forordnings artikel 6, stk. 5, litra b), ikke udelukker, at denne forordnings artikel 6, stk. 4 og 6, tildeler de nationale myndigheder kompetence til at udøve direkte tilsyn med mindre signifikante enheder.
- 53 ECB er, støttet af Kommissionen, derimod af den opfattelse, at den har fået overdraget enekompetence til at foretage samtlige tilsynsopgaver, der er omhandlet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, idet alene gennemførelsen af de opgaver, der er opregnet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, litra b) og d)-i), med hensyn til mindre signifikante enheder er uddelegeret til de nationale myndigheder og under ECB's kontrol.
- 54 Retten bemærker for det første, at det fremgår af undersøgelsen af samspillet mellem bestemmelserne i grundforordningens artikel 4, stk. 1, og bestemmelserne i grundforordningens artikel 6, som er belyst ovenfor i præmis 20-28, at logikken bag forbindelsen mellem disse bestemmelser består i at gøre det muligt, at enebeføjelser, der er uddelegeret til ECB, kan gennemføres inden for en decentraliseret ramme, i stedet for at foretage en fordeling af beføjelser mellem ECB og de nationale myndigheder i forbindelse med udøvelsen af de opgaver, der er opregnet i denne forordnings artikel 4, stk. 1. På samme måde følger det nødvendigvis af samme forordnings artikel 6, stk. 4, andet afsnit, at ECB har enekompetence med henblik på at fastlægge de »særlige omstændigheder«, hvorunder det direkte tilsyn med en enhed, som bør være omfattet af ECB's tilsyn alene, kan overdrages til en national myndighed.
- 55 Denne konstatering bekræftes af betragtningerne til grundforordningen.
- 56 For det første fremgår det af 15. og 28. betragtning til grundforordningen, at alene de opgaver, der udtrykkeligt er overdraget til ECB, falder uden for medlemsstaternes kompetence, og at tilsyn med finansielle institutioner af andre grunde end dem, der er opregnet i nævnte forordnings artikel 4, stk. 1, fortsætter med at henhøre under medlemsstaternes kompetence. Det følger nødvendigvis heraf, at det er på tidspunktet for definitionen af de opgaver, der ved grundforordningens artikel 4, stk. 1, er overdraget til ECB, at fordelingen af beføjelserne mellem ECB og de nationale myndigheder er blevet foretaget.
- 57 Det bemærkes desuden, at selv om 28. betragtning til grundforordningen indeholder en liste med tilsynsopgaver, der fortsat skal henhøre under medlemsstaternes kompetenceområde, indeholder den ikke nogen af de opgaver, der er opregnet i grundforordningens artikel 4, stk. 1. Ej heller angiver nævnte betragtning, at det direkte tilsyn med mindre signifikante enheder skulle udgøre udøvelse af en kompetence, der henhører under de nationale myndigheder.

- 58 Det skal for det andet bemærkes, at tilsyn med institutter, der er kvalificeret som »mindre signifikante« er nævnt i 38.-40. betragtning til grundforordningen, dvs. umiddelbart efter 37. betragtning til samme forordning, som fremhæver, at »de kompetente nationale myndigheder [bør] være ansvarlige for at bistå ECB i forberedelsen og gennemførelsen af retsakter vedrørende udførelsen af ECB's tilsynsopgaver«, og at »[d]ette [...] navnlig [bør] indbefatte den løbende daglige vurdering af et kreditinstituts situation og dertil knyttede kontroller på stedet«. Denne opstilling af grundforordningens betragtninger synes at indebære, at det direkte tilsyn, der udøves af de nationale myndigheder inden for FTM, fra Rådet for Den Europæiske Unions side er tiltænkt som en mekanisme til bistand til ECB, snarere end udøvelsen af en selvstændig kompetence.
- 59 Det skal ligeledes for det andet bemærkes, at ECB bibeholder vigtige prærogativer, selv under omstændigheder, hvor de nationale myndigheder udøver de tilsynsopgaver, der er opregnet i artikel 4, stk. 1, litra b) og d)-i), og at det forhold, at der foreligger sådanne prærogativer tyder på, at de nationale myndigheders indsats, når disse myndigheder gennemfører de nævnte opgaver, er af underordnet karakter.
- 60 I henhold til grundforordningens artikel 6, stk. 5, litra a), er ECB således berettiget til at udstede »forordninger, retningslinjer eller generelle instrukser til de kompetente nationale myndigheder, i henhold til hvilke de opgaver, der er defineret i [nævnte forordnings] artikel 4, med undtagelse af stk. 1, litra a) og c), udføres, og tilsynsafgørelser træffes af de kompetente nationale myndigheder«.
- 61 Selv om det er korrekt, at denne underordning ikke går så langt som til at omfatte ECB's mulighed for at rette individuelle vejledninger til en national myndighed, kompenseres der herfor ved den mulighed, der gives i grundforordningens artikel 6, stk. 5, litra b), for at fratage en national myndighed det direkte tilsyn med en enhed. Det bemærkes i denne henseende, at de udtryk, der anvendes i denne bestemmelse, indebærer, at gennemførelsen af dette prærogativ kræver, at ECB er overladt en vid skønsbeføjelse, eftersom det heri er præciseret, at »når det er nødvendigt for at sikre konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder, kan ECB til enhver tid på eget initiativ efter høring af de kompetente nationale myndigheder eller efter anmodning fra en kompetent national myndighed beslutte selv at udøve alle relevante beføjelser direkte for så vidt angår et eller flere af de kreditinstitutter, der er omhandlet i stk. 4«.
- 62 For det tredje fremgår den eksklusive karakter af de beføjelser, som er overdraget til ECB, ligeledes af en sammenligning af bestemmelserne, der giver mulighed for en tilpasning af kriteriet om fordeling af rollerne mellem ECB og de nationale myndigheder vedrørende størrelsen af den enhed, der er under tilsyn. Mens grundforordningens artikel 6, stk. 5, litra b), af de grunde, der er anført i præmis 61 ovenfor, bredt tager sigte på ECB's mulighed for at fratage en national myndighed dens kompetence, anvender samme forordnings artikel 6, stk. 4, andet afsnit, derimod en mere restriktiv formulering af »særlige omstændigheder« med henblik på at tage højde for den mulighed, at det direkte tilsyn med en enhed, som bør være kvalificeret som »signifikant« overdrages til en national myndighed, og overdrager til ECB en enekompetence til at fastlægge indholdet heraf.
- 63 Det følger af det ovenstående, at Rådet til ECB har delegeret en enekompetence med hensyn til de opgaver, der er opregnet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, og at samme forordnings artikel 6 alene har til formål at give mulighed for, at de nationale myndigheder inden for FTM decentralt kan gennemføre denne kompetence, under ECB's kontrol, med hensyn til mindre signifikante enheder og hvad angår de opgaver, der er omhandlet i grundforordningens artikel 4, stk. 1, litra b) og d)-i), samtidig med, at ECB overdrages enekompetencen til at fastlægge indholdet af begrebet »særlige omstændigheder« som omhandlet i samme forordnings artikel 6, stk. 4, andet afsnit, som blev gennemført ved vedtagelsen af SSM-rammeforordningens artikel 70 og 71.
- 64 Denne konklusion kan ikke afkræftes af sagsøgerens argumentation. Således bl.a. den omstændighed, at indsættelsen af artikel 6 i grundforordningen skyldtes Rådets ændring af Kommissionens oprindelige forslag. Selv om en sådan ændring kan tyde på Rådets vilje til at inddrage de nationale myndigheder i

gennemførelsen af de nævnte opgaver, kan der ikke heraf udledes nogen konklusion med hensyn til de nationale myndigheders bibeholdelse af en tilsynsbeføjelse med hensyn til visse af de opgaver, der er omhandlet i grundforordningens artikel 4, stk. 1. Med hensyn til udtalelserne fra politiske og administrative beslutningstagere, som nævnes af sagsøgeren, er disse blot udtryk for personlige meningstilkendegivelser.

2) Om en overensstemmende fortolkning af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, med nærhedsprincippet

65 Det følger af undersøgelsen af de beføjelser, der ved grundforordningen er overdraget til ECB, at såfremt sagsøgerens argumentation skal forstås således, at den støttes på en fortolkning af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, der er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, kan den ikke tiltrædes. Selv om dette princip – når det finder anvendelse – navnlig indebærer, at det skal undersøges, om målet med den påtænkte handling bedre kan gennemføres på EU-plan, eller om et sådant mål kunne opfyldes lige så effektivt på nationalt plan, skal det bemærkes, at det følger af artikel 5, stk. 3, TEU, at dette princip kun finder anvendelse på de områder, der ikke hører ind under Unionens enekompetence (jf. i denne retning dom af 18.6.2015, Estland mod Parlamentet og Rådet, C-508/13, EU:C:2015:403, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis). Det er derfor uden relevans for fortolkningen af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, eller grundforordningens artikel 6, stk. 4, som begge – af de grunde, der er anført i præmis 50-63 ovenfor – udelukkende vedrører de nærmere bestemmelser for den decentraliserede udøvelse af ECB's enekompetence.

3) Om en overensstemmende fortolkning af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, med proportionalitetsprincippet

66 Ifølge artikel 5, stk. 4, TEU går indholdet og formen af Unionens handling, i medfør af proportionalitetsprincippet, ikke videre end nødvendigt for at nå målene i traktaterne. Unionens institutioner anvender proportionalitetsprincippet i overensstemmelse med protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, som er bilagt EUF-traktaten.

67 I henhold til fast retspraksis kræver proportionalitetsprincippet, som hører til de almindelige EU-retlige grundsætninger, at EU-institutionernes retsakter skal være egnede til at nå de legitime mål, der forfølges med den omhandlede lovgivning, og ikke må gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål, hvorved det forudsættes, at såfremt det er muligt at vælge mellem flere egnede foranstaltninger, skal den mindst indgribende foranstaltning vælges, og de forvoldte ulemper må ikke være uforholdsmæssige i forhold til de tilsigtede mål (jf. dom af 4.5.2016, Philip Morris Brands m.fl., C-547/14, EU:C:2016:325, præmis 165 og den deri nævnte retspraksis).

68 Det bemærkes ligeledes, at proportionalitetsprøvelsen af en foranstaltning skal forliges med overholdelsen af den skønsmargin, som måtte være indrømmet Unionens institutioner i forbindelse med dens vedtagelse (jf. dom af 12.12.2006, Tyskland mod Parlamentet og Rådet, C-380/03, EU:C:2006:772, præmis 145 og den deri nævnte retspraksis).

69 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at kravet om nødvendighed i Unionens handling, der følger af proportionalitetsprincippet, indebærer, at gennemførelsen af Unionens enekompetence skal ske på en måde, der giver det størst mulige råderum til udøvelse af de nationale beføjelser.

70 Til støtte for sin argumentation har sagsøgeren henvist til generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse Toshiba Corporation m.fl. (C-17/10, EU:C:2011:552, punkt 90), hvori den grundlæggende og forfatningsretlige betydning af proportionalitetsprincippet blev fremhævet, for heraf at konkludere, at EU-konkurrencerettens ensartede anvendelse ikke krævede, at medlemsstaternes konkurrencemyndigheder permanent og definitivt afskæres fra at anvende deres nationale

kartellovgivning, idet det var tilstrækkeligt, at de fratages denne kompetence i den periode, som den procedure, Kommissionen har indledt, strækker sig over, og at de efter afslutningen af denne procedure forpligtes til at følge Kommissionens beslutning.

- 71 Det er i denne henseende tilstrækkeligt at fastslå, at denne analyse blev fremhævet i en juridisk kontekst, som ikke er sammenlignelig med konteksten i den foreliggende sag.
- 72 Sagen omhandlede nemlig indvirkningerne af Kommissionens udøvelse af sine beføjelser til at gennemføre EU-konkurrenceretten på de nationale konkurrencemyndigheders anvendelse af deres nationale konkurrenceret. I den foreliggende sag handler de nationale myndigheder, af de grunde, der er anført i præmis 50-64 ovenfor, imidlertid som led i den decentraliserede gennemførelse af Unionens enekompetence og ikke som led i udøvelsen af en national kompetence.
- 73 Den eneste kompetence, som kan påvirkes af ECB's udøvelse af direkte tilsyn, er følgelig medlemsstaternes principielle kompetence med hensyn til gennemførelsen af EU-retten i deres retsorden, som er fremhævet i artikel 291, stk. 1, TEUF. Det anføres således i denne bestemmelse, at efter den gældende ordning for EU-institutionerne og de retsfor skrifter, der regulerer forholdet mellem EU og medlemsstaterne, påhviler det disse, så længe der ikke er vedtaget modstående bestemmelser i EU-retten, at sikre gennemførelsen af EU's retsfor skrifter inden for deres område (jf. i denne retning og analogt dom af 23.11.1995, Nutral mod Kommissionen, C-476/93 P, EU:C:1995:401, præmis 14).
- 74 Det må imidlertid konstateres, at bibeholdelsen af denne kompetence ikke kan medføre en fortolkning af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, i den retning, som sagsøgeren har gjort gældende, dvs. således at det fra sag til sag kræves – hvad angår et institut, der kan kvalificeres som signifikant med hensyn til de kriterier, der er fastsat i grundforordningens artikel 6, stk. 4 – at det undersøges, om dens formål kan opnås lige så godt ved de nationale myndigheders direkte tilsyn.
- 75 En sådan fortolkning ville nemlig rejse tvivl om den ligevægt, der findes i grundforordningen, idet den ville indebære, at der fra sag til sag skulle undersøges, om et signifikant institut, på trods af anvendelsen af kriterierne i grundforordningens artikel 6, stk. 4, burde henhøre under de nationale myndigheders direkte tilsyn med den begrundelse, at disse myndigheder bedre er i stand til at opnå grundforordningens formål.
- 76 Det må konstateres, at en sådan undersøgelse er i direkte modstrid med to elementer, som spiller en grundlæggende rolle i systematikken i grundforordningens artikel 6, stk. 4, nemlig dels princippet om, at signifikante institutter alene er omfattet af ECB's tilsyn, dels at der foreligger præcise alternative kriterier, der gør det muligt at kvalificere betydningen af et finansielt institut. Blandt disse figurerer i artikel 6, stk. 4, andet afsnit, litra i), tærsklen på de 30 mia. EUR for den samlede værdi af det pågældende finansielle instituts aktiver.
- 77 Det skal under alle omstændigheder bemærkes, at lovgiver har forenet en hensyntagen til medlemsstaternes rolle i gennemførelsen af EU-retten med opfyldelsen af grundforordningens formål i nævnte forordnings artikel 6 ved indførelsen af FTM.
- 78 Således som det fremgår af 13. og 15. betragtning til grundforordningen, har denne for det første bl.a. til formål at beskytte stabiliteten i Unionens finansielle system ved gennemførelse af specifikke opgaver i forbindelse med politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter, som ECB er godt placeret til at udøve, som euroområdet centralbank med omfattende ekspertise inden for makroøkonomiske spørgsmål og spørgsmål om finansiell stabilitet.

- 79 For det andet udelukker grundforordningen langt fra medlemsstaternes udøvelse af tilsynsopgaver, som er overdraget til ECB, men inddrager disse ved at give mulighed for, inden for FTM og gennem forordningens artikel 6, stk. 4 og 6, at størstedelen af de opgaver, der er omhandlet i dens artikel 4, stk. 1, gennemføres på et decentraliseret grundlag med hensyn til mindre signifikante enheder.
- 80 Det følger af det ovenstående, at SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, for så vidt som den henviser til »specifikke og faktuelle omstændigheder, som medfører, at klassifikationen af en enhed under tilsyn som signifikant ikke er hensigtsmæssig under hensyn til formålet med og principperne for [grundforordningen], og navnlig behovet for at sikre konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder«, skal forstås således, at den alene henviser til specifikke faktiske omstændigheder, som indebærer, at de nationale myndigheders direkte tilsyn bedre er i stand til at opnå grundforordningens formål og principper, og navnlig behovet for at sikre konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder.
- 81 Det følger heraf, at ECB ikke har begået den hævdede retlige fejl ved i det væsentlige at finde, at anvendelsen af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, kun kunne medføre, at der ses bort fra kvalificeringen af sagsøgeren som en signifikant enhed på betingelse af, at det blev godtgjort, at de tyske myndigheders direkte tilsyn ville være bedre i stand til at sikre grundforordningens formål end ECB's tilsyn.
- 82 Denne konklusion afkræftes ikke af sagsøgerens argumentation om, at ECB i andre afgørelser, der har ført til omklassifikation, ikke har anvendt de kriterier, som den henviser til i den anfægtede afgørelse.
- 83 Såfremt en sådan argumentation påberåbes med henblik på at godtgøre, at det var med urette, at ECB afviste at undersøge, om de nationale myndigheders direkte tilsyn var tilstrækkeligt til at opnå grundforordningens formål, må den således uden videre afvises, for så vidt som det er blevet fastslået, at ECB ikke har begået en retlig fejl ved fortolkningen af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1.
- 84 Såfremt denne argumentation skal forstås således, at det i det væsentlige gøres gældende, at der foreligger en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet til skade for sagsøgeren, kan den heller ikke tages til følge. Det er tilstrækkeligt at bemærke, at overholdelse af ligebehandlingsprincippet skal forliges med overholdelsen af legalitetsprincippet, hvilket indebærer, at ingen til støtte for sit krav kan påberåbe sig en ulovlighed, der er begået til fordel for andre (jf. i denne retning dom af 14.4.2011, *Visa Europe og Visa International Service mod Kommissionen*, T-461/07, EU:T:2011:181, præmis 219 og den deri nævnte retspraksis). Selv om det antages, at ECB med urette har foretaget en omklassifikation af de enheder, som sagsøgeren har henvist til, er en sådan fejl således uden betydning for rigtigheden den anfægtede afgørelse om at afvise ændret klassificering af sagsøgeren som en »mindre signifikant enhed«.
- 85 Dette klagepunkt må følgelig forkastes.

c) Klagepunktet om manglende undersøgelse af de specifikke og faktuelle omstændigheder og grundforordningens formål

- 86 Sagsøgeren har i det væsentlige kritiseret ECB for at have lagt til grund, at dens kvalificering af enheden som signifikant var hensigtsmæssig, uden hensyn til undersøgelsen af de specifikke og faktuelle omstændigheder og uden at tage grundforordningens formål i betragtning.
- 87 Det er i denne henseende tilstrækkelig at bemærke, at sagsøgeren, med henblik på at anmode om en revision af afgørelsen af 1. september 2014 udelukkende har baseret sin argumentation på den angiveligt tilstrækkelige karakter af de tyske myndigheders udøvelse af tilsyn i lyset af dens påståede lave risikoprofil.

- 88 Det fremgår nemlig af sagsøgerens skrivelser af 10. juli 2014 og 6. oktober 2014, at dens argumentation udelukkende var baseret på den manglende nødvendige karakter af ECB's tilsyn med henblik på at sikre konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder, uden at det herved blev gjort gældende, at et nationalt tilsyn ville være bedre i stand til at opnå disse formål.
- 89 Henset til ordlyden af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, kunne ECB følgelig med rette anse en sådan argumentation for at være uden relevans, uden at det er nødvendigt at undersøge, om de af sagsøgeren anførte faktiske omstændigheder var rigtige, eller undersøge, om de tyske myndigheders tilsyn kunne opfylde grundforordningens formål.
- 90 Følgelig må dette klagepunkt forkastes.

d) Klagepunktet om en retlig fejl begået i forbindelse med fortolkningen af begrebet »særlige omstændigheder«

- 91 Sagsøgeren har ligeledes kritiseret ECB for at have foretaget en »vurdering på to plan« ved dels at fastslå, at der forelå særlige omstændigheder, dels at disse har til følge, at ECB's tilsyn ikke er hensigtsmæssigt, hvilket er i strid med ordlyden af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1.
- 92 Det bemærkes, at det følger af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, at »[s]ærlige omstændigheder, som omhandlet i [grundforordningens] artikel 6, stk. 4, andet og femte afsnit [...], foreligger, hvor der er specifikke og faktuelle omstændigheder, som medfører, at klassifikationen af en enhed under tilsyn som signifikant ikke er hensigtsmæssig under hensyn til formålet med og principperne for [grundforordningen], og navnlig behovet for at sikre konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder«.
- 93 SSM-rammeforordningens artikel 71, stk. 1, præciserer, at »[v]urderingen af, hvorvidt der foreligger særlige omstændigheder, der begrundet en klassifikation af, hvad der ellers ville være en signifikant enhed under tilsyn, som mindre signifikant, foretages fra sag til sag og specifikt for den pågældende enhed under tilsyn eller koncern under tilsyn, og ikke for kategorier af enheder under tilsyn«.
- 94 Det følger nødvendigvis af disse to bestemmelser, at vurderingen af, om der foreligger særlige omstændigheder skal ske ud fra de faktiske omstændigheder, der er særegne for den enhed, der er under tilsyn.
- 95 ECB har i den anfægtede afgørelse fundet, at »selv om ECB måtte være af den opfattelse, at de særlige omstændigheder, som der henvises til i grundforordningens artikel 6, stk. 4, kunne finde anvendelse på den enhed, der er under tilsyn, tilkommer det stadig ECB at prøve, om sådanne omstændigheder kan begrunde enhedens klassifikation som en mindre signifikant enhed«.
- 96 Det må konstateres, at såfremt den passage i den anfægtede afgørelse, som er nævnt ovenfor i præmis 95 skal forstås således, at der sker en sammenblanding mellem begrebet »specifikke og faktuelle omstændigheder« i SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, som finder anvendelse med henblik på at vurdere, om klassifikationen af en enhed som signifikant er hensigtsmæssig eller ej, og begrebet »særlige omstændigheder«, som er anvendt i grundforordningens artikel 6, stk. 4, og som SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, har til formål nærmere at præcisere, må den derfor anses for at være juridisk forkert.
- 97 Med dette ræsonnement har ECB nemlig opstillet særskilte betingelser om, at det godtgøres, at der foreligger »særlige omstændigheder« og med henblik på anvendelsen af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1. Det følger heraf, at de særlige omstændigheder som omhandlet i grundforordningens

artikel 6, stk. 4, ikke i sig selv giver mulighed for at begrunde en ændret kvalificering af en »signifikant« enhed som »mindre signifikant«. Det er endvidere nødvendigt, at kriterierne i SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, er opfyldt.

- 98 Dette er ikke logikken bag forbindelsen mellem disse to bestemmelser. At der foreligger særlige omstændigheder er tilstrækkeligt til at begrunde en ændret kvalificering af en enhed. Med henblik på at prøve, om de reelt foreligger, skal SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, anvendes.
- 99 Denne passage i den anfægtede afgørelse er derfor behæftet med en retlig fejl, som imidlertid er uden betydning for dens lovlighed, eftersom den nævnte passage vurderes for fuldstændighedens skyld, hvilket anvendelsen af konditionalis viser. ECB anerkender nemlig ikke, at der foreligger »særlige omstændigheder«, men udtaler sig alene om de indvirkninger, som sådanne omstændigheder kunne have, såfremt de måtte foreligge. Det foreliggende klagepunkt skal derfor under alle omstændigheder forkastes.
- 100 Henset til det ovenstående skal det første anbringende forkastes.

B. Det andet anbringende om, at der er anlagt et åbenbart urigtigt skøn vedrørende de faktiske omstændigheder

- 101 Sagsøgeren har gjort gældende, at den anfægtede afgørelse er behæftet med fejl som følge af anlæggelsen af et åbenbart urigtigt skøn.
- 102 For det første er ECB's direkte tilsyn ikke nødvendigt for at opnå grundforordningens formål, dvs. at sikre stabiliteten på de finansielle markeder, sikkerheden og soliditeten af kreditinstitutter og beskyttelsen af indskydere. For det andet er ECB's direkte tilsyn ikke nødvendigt for at sikre formålet om en konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder. For det tredje er ECB's direkte tilsyn heller ikke nødvendigt med hensyn til andre af grundforordningens formål. For det fjerde er den nationale myndigheds tilsyn med sagsøgeren i overensstemmelse grundforordningens principper. Selv ud fra synsvinklen om det fejlagtige vurderingskriterium, som ECB har anvendt, er den anfægtede afgørelse for det femte behæftet med fejl som følge af anlæggelsen af et åbenbart urigtigt skøn.
- 103 ECB har, støttet af Kommissionen, gjort gældende, at dette anbringende skal forkastes.
- 104 Det bemærkes indledningsvis, at hovedparten af den argumentation, som sagsøgeren har fremført i forbindelse med det foreliggende anbringende hviler på den antagelse, at grundforordningens formål og den konsekvente anvendelse af høje tilsynsstandarder, kan opnås ved de tyske myndigheders direkte tilsyn. I sine indlæg bestræber sagsøgeren sig således på at godtgøre, at det var åbenbart urigtigt at fastholde kvalificeringen som en signifikant enhed, henset til det manglende behov for ECB's tilsyn.
- 105 Det må konstateres, at en sådan argumentation er uden relevans, idet SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, af de grunde, der er redegjort for i forbindelse med behandlingen af det første anbringende, ikke fortolkes således, at den indeholder en betingelse om en vurdering af nødvendigheden af det direkte tilsyn med en enhed, der er klassificeret som »signifikant« i henhold til grundforordningens artikel 6, stk. 4.
- 106 Kun subsidiært har sagsøgeren gjort gældende, at »selv om [ECB's] fejlagtige vurderingskriterium anvendes, er den anfægtede afgørelse behæftet med fejl som følge af anlæggelsen af et åbenbart urigtigt skøn«.
- 107 Til støtte for dette standpunkt har sagsøgeren for det første henvist til indholdet af dens skrivelser af 10. juli 2014 og 6. oktober 2014.

- 108 Af de grunde, der allerede er redegjort for i præmis 87-89 ovenfor, bemærkes imidlertid, at sagsøgeren ikke heri har gjort gældende, at et nationalt tilsyn ville være bedre i stand til at opnå grundforordningens formål end ECB's direkte tilsyn.
- 109 I replikken har sagsøgeren for det andet i det væsentlige gjort gældende, at de tyske myndigheders direkte tilsyn ville være bedre egnet til at sikre formålet om konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder, som SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, henviser til. Sagsøgeren har i denne henseende bemærket, at den er underlagt forskellige regelsæt, dvs. ikke alene Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT 2013, L 176, s. 1), som berigtiget (EUT 2013, L 208, s. 68, og EUT 2013, L 321, s. 6), og den tyske lov om banksektorens organisation, men ligeledes lov om den regionale kreditbank for delstaten Baden-Württemberg samt flere forskellige tilsynsmyndigheder, dvs. ikke alene Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin) (det tyske finanstillsyn, Tyskland), Bundesbank (den tyske centralbank) og ECB, men ligeledes finansministeriet i delstaten Baden-Württemberg.
- 110 Sagsøgeren har således i det væsentlige gjort gældende, at mangfoldigheden af de juridiske rammer og tilsynsmyndigheder, som danner ramme for dens virksomhed, indebærer, at de nationale myndigheder er bedre i stand til at samarbejde med hinanden med henblik på at sikre konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder, end med ECB.
- 111 Det er i denne henseende tilstrækkeligt at bemærke, at sagsøgeren ikke har fremhævet nogen ordning eller noget samarbejde mellem myndighederne i delstaten Baden-Württemberg og de tyske myndigheder, der kan gøre samarbejdet med dem lettere end med ECB.
- 112 Det foreliggende anbringende skal følgelig forkastes.

C. Det tredje anbringende om tilsidesættelse af begrundelsespligten

- 113 Sagsøgeren er af den opfattelse, at ECB har tilsidesat sin begrundelsespligt i forbindelse med vedtagelsen af den anfægtede afgørelse. Sagsøgeren har bemærket, at pligten til at begrunde den anfægtede afgørelse både følger af SSM-rammeforordningens artikel 33, stk. 2, artikel 39, stk. 1, og artikel 44, stk. 1, og af grundforordningens artikel 22, stk. 2, andet afsnit, samt artikel 296, stk. 2, TEUF.
- 114 For det første er den anfægtede afgørelses begrundelse usammenhængende og fremstår som selvmodsigende, hvilket gør det umuligt herfra at udlede, hvilket kriterium ECB har anvendt. Den fortolkning af begrebet »uhensigtsmæssigt«, som ECB har foretrukket i sine skriftlige indlæg, er ikke at finde i den anfægtede afgørelse og fremstår under alle omstændigheder i sig selv selvmodsigende.
- 115 Sagsøgeren er for det andet af den opfattelse, at den anfægtede afgørelses begrundelse begrænser sig til at fremsætte en række ikke underbyggede generelle udsagn og benægtelser. Sagsøgeren har navnlig kritiseret ECB for ikke at have begrundet sit udsagn om, at den manglende risiko for stabiliteten af de finansielle markeder eller kreditorerne ikke udgør en særlig omstændighed. Tilsvarende redegør den anfægtede afgørelse ikke for, hvorfor de tyske myndigheders tilsyn ikke er bedre i stand til at opfylde grundforordningens formål.
- 116 For det tredje har sagsøgeren kritiseret ECB for ikke at have undersøgt de argumenter, som den havde fremført under den administrative sagsbehandling, om at der foreligger specifikke og faktuelle omstændigheder, som gør, at klassifikationen som en signifikant enhed ikke er hensigtsmæssig. Sagsøgeren er af den opfattelse, at en detaljeret redegørelse for grundene til, at ECB ikke har fundet,

at disse argumenter var relevante, var påkrævet, så meget desto mere som ECB har en skønsmargin i forbindelse med anvendelsen af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1. En sådan nærmere redegørelse fremgår hverken af den anfægtede afgørelse eller af dens kontekst.

- 117 ECB har, støttet af Kommissionen, gjort gældende, at dette anbringende skal forkastes.
- 118 Ifølge grundforordningens artikel 22, stk. 2, andet afsnit, skal ECB's afgørelser begrundes.
- 119 I henhold til SSM-rammeforordningens artikel 33, stk. 1 og 2, ledsages en ECB-tilsynsafgørelse af en begrundelse for afgørelsen. Begrundelsen skal indeholde de væsentlige faktiske forhold og retlige begrundelser, som danner grundlag for ECB-tilsynsafgørelsen.
- 120 Samme SSM-rammeforordnings artikel 39, stk. 1, præciserer, at »[e]n enhed under tilsyn anses for at være en signifikant enhed under tilsyn, hvis ECB træffer afgørelse herom i en ECB-afgørelse rettet til den relevante enhed under tilsyn [...] hvoraf fremgår de underliggende begrundelser for en sådan afgørelse«.
- 121 Det skal fremhæves, at sådanne bestemmelser i den dispositive del af grundforordningen og SSM-rammeforordningen blot henviser til den begrundelsespligt, som Unionens institutioner og organer er underlagt i henhold til artikel 296, stk. 2, TEUF.
- 122 Det begrundelseskrav, der følger af artikel 296 TEUF, udgør en væsentlig formforskrift, som skal adskilles fra spørgsmålet om, hvorvidt begrundelsen er materielt rigtig, hvilket henhører under realiteten for så vidt angår den anfægtede retsakts lovlighed (jf. dom af 11.7.2013, Ziegler mod Kommissionen, C-439/11 P, EU:C:2013:513, præmis 114 og den deri nævnte retspraksis).
- 123 I lyset heraf bemærkes for det første, at den begrundelse, som kræves i henhold til artikel 296 TEUF, skal tilpasses karakteren af den pågældende retsakt og klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at den kompetente ret kan udøve sin prøvelsesret. Hvad navnlig angår begrundelsen af de individuelle beslutninger har forpligtelsen til at begrunde sådanne beslutninger til formål, ud over at gøre det muligt at udøve en retslig kontrol, at give den berørte part oplysninger, der er tilstrækkelige til at afgøre, om beslutningen muligvis er behæftet med en sådan mangel, at dens gyldighed kan anfægtes (jf. dom af 11.7.2013, Ziegler mod Kommissionen, C-439/11 P, EU:C:2013:513, præmis 115 og den deri nævnte retspraksis).
- 124 For det andet skal det nærmere indhold af begrundelseskravet fastlægges i lyset af den konkrete sags omstændigheder, navnlig indholdet af den pågældende retsakt, indholdet af de anførte grunde samt den interesse, som retsaktens adressater samt andre, der må anses for umiddelbart og individuelt berørt af denne, kan have i begrundelsen. Det kræves ikke, at begrundelsen angiver alle de forskellige relevante faktiske og retlige forhold, da spørgsmålet, om en beslutnings begrundelse opfylder kravene efter artikel 296 TEUF, ikke blot skal vurderes i forhold til ordlyden, men ligeledes i forhold til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (jf. dom af 11.7.2013, Ziegler mod Kommissionen, C-439/11 P, EU:C:2013:513, præmis 116 og den deri nævnte retspraksis).
- 125 Det skal i den foreliggende sag bemærkes, at Det Administrative Klagenævns udtalelse er en del af den sammenhæng, hvori den anfægtede afgørelse indgår, og at den derfor i henhold til den i præmis 124 ovenfor anførte retspraksis kan tages i betragtning med henblik på at vurdere, om den nævnte afgørelse er tilstrækkeligt begrundet.
- 126 Grundforordningens artikel 24 med overskriften »Administrativt klagenævn« præciserer således i stk. 1, at »ECB opretter et administrativt klagenævn, der udfører intern administrativ revision af afgørelser truffet af ECB under udøvelsen af de beføjelser, den er tillagt i henhold til denne

forordning, efter en anmodning om revision indgivet [herom]«, og at »[d]en interne administrative revision vedrører en sådan afgørelses proceduremæssige og materielle overensstemmelse med denne forordning«. I henhold til samme artikels stk. 7, er det fastsat som følger:

»Efter at have afgjort, om anmodningen om revision kan antages til behandling, afgiver Det Administrative Klagenævn en udtalelse inden for en frist, som står i forhold til sagens hastende karakter, dog senest to måneder efter modtagelsen af anmodningen, og henviser den til tilsynsrådet med henblik på udarbejdelse af et nyt udkast til afgørelse. Tilsynsrådet tager hensyn til det administrative klagenævns udtalelse og forelægger straks et nyt udkast til afgørelse for Styrelsesrådet. Det nye udkast til afgørelse ophæver den oprindelige afgørelse, erstatter den med en afgørelse med samme indhold eller erstatter den med en ændret afgørelse. Det nye udkast til afgørelse anses for vedtaget, medmindre Styrelsesrådet gør indsigelse inden for en periode på højst ti arbejdsdage.«

- 127 Det følger nødvendigvis heraf, at for så vidt som den anfægtede afgørelse er truffet på en måde, så den er i overensstemmelse med forslaget i Det Administrative Klagenævns udtalelse, udgør den en forlængelse heraf, og de redegørelser, der findes heri, kan tages i betragtning med henblik på at vurdere, om den nævnte afgørelse er tilstrækkeligt begrundet.
- 128 Af de grunde, der er redegjort for i præmis 31-32 ovenfor, og i modsætning til det, som sagsøgeren har gjort gældende, fremgår det for det første af den anfægtede afgørelse, sammenholdt med Det Administrative Klagenævns udtalelse, dels at ECB har fundet, at der kun kunne foreligge »særlige omstændigheder« på den betingelse, at grundforordningens formål er bedre sikret med de nationale myndigheders direkte tilsyn, dels at sagsøgeren ikke havde godtgjort, at denne betingelse var opfyldt i denne henseende. Det skal ligeledes bemærkes, at både Det Administrative Klagenævns udtalelse og den anfægtede afgørelse indeholder en sammenfatning af sagsøgerens argumenter.
- 129 Det må desuden konstateres, at analysen af det første anbringende bekræfter, at sagsøgeren var i stand til at forstå ECB's ræsonnement ved at bestride det i nævnte anbringende, og at Retten har kunnet udøve en legalitetskontrol af rigtigheden af den anfægtede retsakts begrundelse.
- 130 Hvad for det andet angår sagsøgerens argument om, at svaret på den argumentation, som den havde fremført under den administrative sagsbehandling, var utilstrækkeligt, fremgår det af præmis 87-89 og 107-108 ovenfor, at sagsøgeren under nævnte procedure begrænsede sig til at forsøge at godtgøre, at ECB's direkte tilsyn ikke var nødvendigt, med den begrundelse, at de tyske myndigheders tilsyn ville være tilstrækkeligt til at opfylde grundforordningens formål, uden at det blev forsøgt godtgjort, at det ville være bedre i stand til at opnå de nævnte formål. Eftersom denne argumentation er åbenbart uden relevans med hensyn til den af ECB foretrukne fortolkning, kan ECB følgelig ikke anses for at være forpligtet til at give en detaljeret begrundelse for dens afvisningsgrunde, idet sagsøgeren nemt kunne udlede dem af den anfægtede afgørelse og Det Administrative Klagenævns udtalelse.
- 131 Hvad for det tredje angår klagepunktet om, at den anfægtede afgørelse fremstår som selvmodsigende, er det ganske vist korrekt, at begrundelsen for en retsakt skal være logisk og navnlig ikke må indeholde selvmodsigelser, der gør det vanskeligt at forstå de underliggende motiver for denne retsakt (dom af 29.9.2011, Elf Aquitaine mod Kommissionen, C-521/09 P, EU:C:2011:620, præmis 151).
- 132 Det må imidlertid konstateres, at den anfægtede afgørelses begrundelse ikke som hævdet er selvmodsigende.
- 133 Af de grunde, der er redegjort for i præmis 31-34 ovenfor, og i modsætning til, hvad sagsøgeren synes at gøre gældende, er der for det første ingen selvmodsigelse mellem på den ene side bemærkningen i Det Administrative Klagenævns udtalelse om, at det forhold, at der foreligger »særlige omstændigheder«, indebærer, at grundforordningens formål, og navnlig behovet for at sikre konsekvent anvendelse af høje tilsynsstandarder, skal være sikret bedre ved de nationale myndigheders

direkte tilsyn, og på den anden side henvisningen i den anfægtede afgørelse til det forhold, at ECB's tilsyn med sagsøgeren skulle være i strid med grundforordningens formål for, at SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, skal kunne finde anvendelse.

134 Hvad for det andet angår argumentet om, at den anfægtede afgørelses begrundelse er selvmodsigende, idet den synes at forudsætte, at det forhold, at der foreligger særlige omstændigheder, ikke er tilstrækkeligt til at begrunde anvendelsen af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, er det i præmis 99 ovenfor bemærket, at denne begrundelse i den anfægtede afgørelse er medtaget heri for fuldstændighedens skyld. Denne passage kunne derfor ikke forhindre den korrekte forståelse af det kriterium, som ECB havde anvendt i den anfægtede afgørelse.

135 Det følger af det ovenstående, at den anfægtede afgørelse er tilstrækkeligt begrundet.

136 Det tredje anbringende skal følgelig forkastes.

D. Det fjerde anbringende om magtfordrejning begået af ECB som følge af uretmæssig undladelse af at udøve sin skønsbeføjelse

137 Sagsøgeren har kritiseret ECB for ikke at have anvendt sin skønsbeføjelse i forbindelse med anvendelsen af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, over for sagsøgeren, hvilket udgør magtfordrejning. Sagsøgeren har bemærket, at denne bestemmelse ikke indeholder en udtømmende liste af grunde, som ECB kan tage i betragtning. Det var derfor med urette, at ECB i den anfægtede afgørelse fandt, at den af sagsøgeren fremførte argumentation ville have ført til, at grunde, der ikke er fastsat i nævnte forordning, ville blive taget i betragtning.

138 ECB har, støttet af Kommissionen, gjort gældende, at anbringendet bør forkastes.

139 Det fremgår ganske vist af retspraksis, at når en institution er tildelt en skønsbeføjelse, skal den udøve denne beføjelse fuldt ud (jf. i denne retning dom af 14.7.2011, Freistaat Sachsen mod Kommissionen, T-357/02 RENV, EU:T:2011:376, præmis 45, og af 10.7.2012, Smurfit Kappa Group mod Kommissionen, T-304/08, EU:T:2012:351, præmis 90). Den institution, der har udstedt retsakten, skal således være i stand til for Unionens retsinstanser at godtgøre, at denne retsakt blev vedtaget ved en egentlig udøvelse af deres skønsbeføjelse, hvilket forudsætter, at alle relevante forhold og omstændigheder angående den situation, som retsakten har til formål at regulere, tages i betragtning (dom af 7.9.2006, Spanien mod Rådet, C-310/04, EU:C:2006:521, præmis 122).

140 Det skal her bemærkes, at den argumentation, som sagsøgeren har fremført under den administrative sagsbehandling, således som det er fremhævet i præmis 87-89 ovenfor, imidlertid udelukkende tog sigte på at godtgøre, at grundforordningens formål kunne opnås ved de nationale myndigheders direkte tilsyn med sagsøgeren, og at en sådan argumentation af de grunde, som der er redegjort for i forbindelse med analysen af det første anbringende, er uden relevans i forbindelse med anvendelsen af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1.

141 ECB kan følgelig ikke kritiseres for ikke at have udøvet sin skønsbeføjelse ved uden videre at have afvist en argumentation, som er uden relevans.

142 Det fjerde anbringende skal derfor forkastes.

E. Det femte anbringende om tilsidesættelse af ECB's forpligtelse til at undersøge og tage hensyn alle relevante omstændigheder i sagen

- 143 Sagsøgeren har bemærket, at ECB i henhold til SSM-rammeforordningens artikel 28, stk. 2, skal tage hensyn til alle relevante omstændigheder. Sagsøgeren har ligeledes henvist til den forpligtelse, der påhviler ECB til omhyggeligt og upartisk at undersøge alle forhold af faktisk og retlig art, som er relevante i den konkrete sag, og som følger af retten til god forvaltning, der er fastsat i artikel 41, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.
- 144 Sagsøgeren har kritiseret ECB for ikke at have taget hensyn til omstændighederne vedrørende for det første en praktisk umulighed, som sagsøgeren stod over for, da den befandt sig i en insolvenssituation, for det andet, at sagsøgeren ikke opfyldte nogen af kriterierne i grundforordningens artikel 6, stk. 4, med undtagelse af kriteriet om størrelse, og for det tredje, at de tyske myndigheders tilsyn ikke tidligere har udvist svigt.
- 145 ECB har, støttet af Kommissionen, gjort gældende, at dette anbringende bør forkastes.
- 146 Det fremgår af fast retspraksis, at der tillægges overholdelsen af de garantier, som EU-retten giver med hensyn til den administrative sagsbehandling, en endnu mere afgørende betydning, når EU-institutionerne har et skøn.
- 147 De garantier, som EU-retten giver med hensyn til den administrative sagsbehandling, omfatter ganske vist bl.a. retten til god forvaltning, som er fastlagt i chartret om grundlæggende rettigheder, hvortil er knyttet kravet om, at den kompetente institution omhyggeligt og upartisk skal undersøge alle relevante forhold i den enkelte sag (dom af 30.9.2003, Atlantic Container Line m.fl. mod Kommissionen, T-191/98 og T-212/98 - T-214/98, EU:T:2003:245, præmis 404).
- 148 Denne forpligtelse gentages i SSM-rammeforordningens artikel 28, stk. 2, for så vidt som det heri er præciseret, at »(...) ved sin vurdering [skal ECB] tage hensyn til alle relevante omstændigheder«.
- 149 Af tilsvarende grunde som dem, der er anført ovenfor i præmis 140, er det imidlertid tilstrækkeligt at bemærke, at de omstændigheder, som ECB er kritiseret for ikke at have taget hensyn til, var uden relevans med hensyn til ordlyden af SSM-rammeforordningens artikel 70, stk. 1, og at ECB derfor ikke med føje kan kritiseres for ikke at have taget hensyn til sådanne omstændigheder i forbindelse med anvendelsen af denne bestemmelse.
- 150 Det femte anbringende skal derfor forkastes, og følgelig må ECB frifindes i det hele.

IV. Sagsomkostninger

- 151 I henhold til procesreglementets artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren i det foreliggende tilfælde har tabt sagen, bør det pålægges denne at bære sine egne omkostninger og betale de omkostninger, som ECB har afholdt, i overensstemmelse med dennes påstand herom.
- 152 I henhold til procesreglementets artikel 138, stk. 1, bærer de institutioner, der er indtrådt i en sag, deres egne omkostninger. Kommissionen bærer således sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

RET TEN (Fjerde Udvidede Afdeling):

udtaler og bestemmer

- 1) **Den Europæiske Centralbank (ECB) frifindes.**
- 2) **Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank bærer sine egne omkostninger og betaler de af Den Europæiske Centralbank afholdte omkostninger.**
- 3) **Europa-Kommissionen bærer sine egne omkostninger.**

Prek

Labucka

Schwarcz

Kreuschitz

Schalin

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. maj 2017.

Underskrifter